

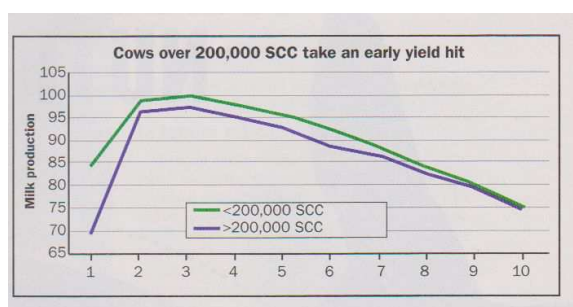
Kvalita mléka: Užitek se snižuje již při 200 000 PSB

Autor: Ron Munneke (autor je poradcem ve výživě mléčného skotu ze společnosti Purina Animal Nutrition, Baraboo, Wisconsin); z originálu přeložil a upravil: Ing. Vladimír Musil

Jedním z klíčů k maximální mléčné užitkovosti je dosažení stavu, kdy se naše krávy budou telit bez mastitidy a vyhnou se nebezpečí infekce v období nástupu do laktace. Zajímalo mě, kolik mléka ztratíme, když je u krávy nalezena infekce mastitidy při prvním DHI testu a jak závažná tato infekce musí být, než upozorujeme negativní dopady. Ve většině případů totiž ztrátu užitkovosti neuvažujeme až do doby, kdy skutečně vidíme u krávy klinické příznaky infekce.

Ke zjištění tohoto problému jsem použil Dairy Comp pro vyhodnocení záznamů DHI z deseti farem ve Wisconsinu (USA). Celkem tyto chovy představovalo 6 000 zvířat. Byl vyhodnocen počet somatických buněk (PSB) při první kontrole DHI, abychom viděli, jakou měrou ovlivňují mléčnou produkci při první kontrole i během dalšího průběhu laktace.

Mléčná užitkovost za den se snížila o 15 liber (=ca. 6,8 kg) v případě, kdy měla kráva PSB nad 200 000 při první kontrole DHI. To je hranice, kterou většina odborníků na mastitidu označuje jako potenciální stav infekce. Většina chovatelů by krávu s takovým počtem SB považovala jen za lehce infikovanou. Pravda je ale taková, že již tato úroveň má velký vliv na celkovou mléčnou produkci v rané fázi laktace.

Krávy s vyšším počtem SB se na první pohled zotavily (z hlediska užitkovosti i PSB) s postupným postupem v rámci laktace. Zpochybnil jsem, jestli toto uvažované zotavení není dáno tím, že krávy s pokročilými mastitidami byly vyřazeny ze stáda ve vyšších dnech laktace. Tato analýza dospěla k závěru, že krávy

s vyšším počtem SB byly vyřazovány jen v nepatrně větším měřítku.

Nezáleželo na tom, jestli se jednalo o stádo celkově s vysokým nebo nízkým počtem SB. Pokud krávy dosáhly úrovně vyšší než 200 000 SB, ztratily v obou případech zhruba stejné množství mléka. Celkový dopad na stáda s nízkým PSB byl nižší, protože měly menší procento krav nad zmiňovanou hranicí PSB.

Při této analýze měla stáda s nízkým počtem SB pouze asi 15 % zvířat nad 200 000 PSB při první kontrole. V porovnání se stády s vysokým PSB, kde to bylo kolem 40 %.

Zootechnici jsou často skeptičtí k faktu, že by kráva měla ztrácet tolik mléka již při 200 000 PSB. Přestože krávy s největším počtem SB ztratily nejvíce mléka, největší kumulativní pokles užitkovosti byl ve skutečnosti na hladině 200 000 PSB. To je v rozporu s přesvědčením, že pokud se nejedná o klinický případ mastitidy, neztratíme nijak výrazné množství mléka.

Ačkoli tyto výsledky ukazují silnou závislost mezi PSB a mléčnou užitkovostí při první kontrole DHI, podrobnosti této závislosti nejsou zcela jasné. Vědci ví, že pokud bílé krvinky infiltrují mléčnou žlázu za účelem bránit ji před patogeny, zároveň tím narušují schopnost buněk produkovat mléko.

Rovněž toxiny vyprodukované během infekce často způsobují poškození epiteliální tkáň mléčné žlázy. Tato poškozená tkáň je potom nahrazena fibrózní zjizvenou tkání limitující produkci mléka po celý zbytek laktace.

Když vyhodnocujeme užitkovost krav na začátku laktace, snažíme se často určit, proč se některým kravám nástup daří a ostatním nikoli. Ta část krav, která je klinicky nemocná lze vysvětlit zřejmými důvody. Je mnohem složitější zjistit proč kráva, která je na první pohled naprosto zdravá, je výkonem daleko pod úrovní ostatních krav ve skupině. Právě v těchto případech se musíme ujistit, že nepodceňujeme dopad, jenž zvýšený počet SB má na krávy na startu laktace.